

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Узп 13/2020
22.05.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Весне Субић, чланова већа, са саветником Драгицом Вранић, као записничарем, одлучујући о захтеву Машинског факултета Универзитета у Нишу, Александра Медведева 14, кога заступа пуномоћник Зоран Пешић, адвокат из ..., за преиспитивање судске одлуке – пресуде Управног суда – Одељења у Нишу II-2 У 13634/18 од 07.11.2019. године, са противним странкама АА из ..., кога заступа пуномоћник Драгана И. Марковић, адвокат из ..., и ББ из ..., у предмету избора у звање, у нејавној седници већа, одржаној дана 22.05.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

Захтев се **УВАЖАВА, УКИДА СЕ** пресуда Управног суда – Одељења у Нишу II-2 У 13634/18 од 07.11.2019. године и предмет враћа Управном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим диспозитива, уважена је тужба АА из ..., поништена одлука Изборног већа Машинског факултета Универзитета у Нишу број ../2018 од 03.07.2018. године и предмет враћен надлежном органу на поновно одлучивање; ставом другим диспозитива, обавезан је тужени орган да тужиоцу накнади трошкове спора у износу од 35.870,00 динара; ставом трећим диспозитива, одбијен је захтев туженог органа за накнаду трошкова управног спора и ставом четвртим диспозитива, одбијен захтев заинтересованог лица за накнаду трошкова управног спора. Коначном одлуком Изборног већа Машинског факултета Универзитета у Нишу број ../2018 од 03.07.2018. године, одлучено је да се ББ, мастер инжењер машинства, бира у звање асистент за ужу научну област „...“ на Машинском факултету у Нишу (тачка 1), с тим да се именована бира у звање и заснива радни однос на одређено време у трајању од три године (тачка 2), а декан Машинског факултета у Нишу закључиће уговор о раду са именованом, којим ће се ближе регулисати узајамна права и обавезе из радног односа (тачка 3).

У захтеву за преиспитивање побијане пресуде, поднетом због повреде закона и повреде правила поступка, подносилац указује на то, да није спорна чињеница да су оба кандидата која су конкурисала испунила услов за избор у звање и пријем у радни однос по расписаном конкурс, коју чињеницу током поступка не спори ни тужилац. У таквој ситуацији, сматра да је одлука о избору једног од кандидата свакако законита и да суд нема право да се бави питањем целисходности те одлуке. Међутим, чак и да суд

има право да испитује целисходност донете одлуке, указује да се одлука коју је донело Изборно веће са присутних 82 члана, од којих нико није гласао против одлуке, не може сматрати нецелисходном. Наводи да је Изборно веће Машинског факултета Универзитета у Нишу у предметном поступку примењивало одредбе Закона о високом образовању, Правилника о поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника, наставника страних језика и физичког васпитања и сарадника Машинског факултета Универзитета у Нишу и Статута Машинског факултета Универзитета у Нишу. Истиче да су ови прописи наведени у оспореној одлуци, па је неистинито навођење суда у образложењу побијане пресуде да тужени није навео прописе на основу којих је донео одлуку. Међутим, уколико Управни суд сматра да нису наведени адекватни прописи онда је то требало да наведе у образложењу побијане пресуде и да укаже који прописи су изостављени. Указује да је нетачан закључак Управног суда у побијаној пресуди да у оспореној одлуци нису наведени разлози који су били одлучујући, јер је на страни 2. и 3. оспорене одлуке јасно и недвосмислено наведено због чега је тужени донео одлуку какву је донео, које чињенице сматра релевантним, а чак је унета и компаративна табела двоје кандидата, која такође упућује на одлучујуће разлоге за доношење одлуке. Сматра да му је побијаном пресудом повређено право на образложену одлуку, јер Управни суд није размотрио битне наводе одговора на тужбу а у побијаној пресуди је навео чињенице које нису тачне и не одговарају садржини оспорене одлуке. Предложио је да Врховни касациони суд захтев уважи и побијану пресуду укине или преиначи. Тражио је и накнаду трошкова спора.

Противне странке нису доставиле одговор на захтев.

Како оспорена одлука Изборног већа Машинског факултета Универзитета у Нишу садржи одлуку о избору у звање као и одлуку о пријему у радни однос ББ, мастер инжењер машинства, Врховни касациони суд је најпре размотрио питање да ли се ради о акту из чл. 3. и 4. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", број 111/09), о чијој се законитости одлучује у управном спору.

Одредбом члана 3. став 1. Закона о управним споровима прописано је да у управном спору суд одлучује о законитости коначних управних аката, осим оних у погледу којих је предвиђена другачија судска заштита. Сагласно одредби члана 4. наведеног закона, управни акт, у смислу овог закона, јесте појединачни правни акт којим надлежни орган, непосредном применом прописа, решава о одређеном праву или обавези физичког или правног лица, односно друге странке у управној ствари.

Према правном становишту Врховног суда Србије, одлуке о избору наставника и сарадника факултета представљају управне акте, па и одлуке да се не изврши избор односно реизбор, јер те одлуке доноси надлежни орган факултета у вршењу јавних овлашћења, ауторитативно, у поступку који је прописан законом, решавајући о правима физичких лица у управној ствари, непосредно примењујући пропис (види: пресуду Врховног суда Србије Увп II 135/04 од 08. јуна 2005. године – Билтен судске праксе Врховног суда Србије, број 4/2005).

Врховни касациони суд стоји на истом становишту као Врховни суд Србије налазећи да одлуке надлежног органа факултета о избору у звање наставника и сарадника имају све карактеристике управног акта прописане чланом 4. важећег Закона о управним споровима из 2009. године, а да је, при томе, одредбама члана 3. овог закона предмет управног спора сада проширен са коначних управних аката и на друге појединачне акте којима се решава о праву, обавези или на закону заснованом интересу, у погледу којих у одређеном случају није предвиђена другачија судска заштита. Законом о високом образовању није прописан правни лек против одлука

органа факултета о избору у звање наставника или сарадника факултета, па се судска заштита стога обезбеђује у управном спору.

На надлежност суда да у управном спору одлучује о законитости коначне одлуке о избору у звање наставника и сарадника факултета није од утицаја чињеница да одлука о избору, по правилу, садржи и одлуку о заснивању радног односа наставника или сарадника, као ни то да се, сагласно одредби члана 89. став 1. Закона о високом образовању ("Службени гласник РС", бр. 88/17... 67/19), у погледу права, обавеза и одговорности запослених на високо школској установи, примењује закон којим се уређује рад, ако овим законом није другачије одређено. Уколико се наводима тужбе оспорава законитост коначне одлуке о избору у звање наставника или сарадника факултета, као што је случај у овом предмету, а не одлуке о заснивању радног односа наставника или сарадника факултета која последично прати избор у звање, судска заштита се обезбеђује у управном спору. Када се тужба односи на заснивање, постојање или престанак радног односа наставника или сарадника факултета, у питању је радни спор о коме се одлучује у парничном поступку пред судом опште надлежности. Следом наведеног, Врховни касациони суд сматра да је Управни суд био надлежан да у управном спору преиспитује законитост оспорене одлуке Изборног већа Машинског факултета у Нишу, с обзиром на то да је тужба поднета због неправилности у току избора кандидата по објављеном конкурс.

Поступајући по поднетом захтеву и испитујући побијану пресуду у границама захтева, а у смислу члана 54. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", број 111/09), Врховни касациони суд је нашао да је захтев основан.

Управни суд је у побијаној пресуди закључио да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, и то одредба члана 141. став 4. Закона о општем управном поступку. Управни суд утврђује да је тужени орган у образложењу оспорене одлуке најпре навео хронологију радњи које су предузимане у поступку у вези са објављивањем конкурса, навео податке о образовању Комисије за писање извештаја о пријављеним учесницима наведеног конкурса, затим, цитирао наводе Извештаја о пријављеним кандидатима, цитирао наводе приговора које је поднео тужилац и одговора на приговор који је саставила Комисија и констатовао да је, на седници од 03.07.2018. године, донета оспорена одлука како гласи у диспозитиву. Суд истиче да се у образложењу оспорене одлуке, као једини пропис којим се руководио тужени орган при одлучивању, наводи члан 73. став 1. тачка 2. Статута Машинског факултета у Нишу. На описани начин, без навођења разлога који су били одлучујући код оцене сваког доказа и утврђеног чињеничног стања које је определило такву одлуку, без навођења прописа и разлога, по оцени Управног суда, тужени орган је донео одлуку која не садржи образложење које упућује на одлуку из диспозитива, чиме је учино битне повреде правила поступка из члана 141. став 4. Закона о општем управном поступку.

Оцењујући законитост побијане пресуде, Врховни касациони суд налази да се не може прихватити оцена Управног суда да је оспорено решење донето уз битну повреду правила поступка из одредбе члана 141. став 4. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“ бр. 18/16).

Врховни касациони суд указује да у образложењу правилно образложене одлуке морају бити наведена и размотрена суштинска питања за доношење одлуке, односно наведени одговарајући и довољни разлози за одлуку. Разлози на којима је одлука заснована јесу одговарајући ако омогућавају странкама да ефикасно користе право на правни лек и ако су засновани на важећем процесном и материјалном праву.

По оцени Врховног касационог суда, у образложењу оспорене одлуке наведени су одговарајући и довољни разлози којима се доносилац руководио код одлуке о избору кандидата по расписаном конкурс. Одлука је донета након спроведеног гласања чланова Изборног већа на основу детаљног извештаја Комисије формиране за писање реферата о кандидатима за избор једног сарадника у звање асистент за ужу научну област „...“, а на начин како је прописано одредбом члана 73. Статута Машинског факултета у Нишу. Седници Изборног већа је присуствовао 81 члан од укупно 92 и нико није гласао против. У образложењу оспорене одлуке наведена је садржина Извештаја Комисије, из кога произлази да је извршено упоредно сагледавање оба пријављена кандидата, на основу релевантних показатеља, а посебно према просечној оцени у току студија, дужини трајања студија, оствареним научно-стручним резултатима (приказаним у табели) и дужини искуства у обављању наставе у области Наведена је и садржина приговора на Извештај кандидата који није изабран АА, као и одговор на сваки навод из приговора појединачно. Имајући у виду изложено, Врховни касациони суд налази да су у одлуци подносиоца захтева наведена и размотрена питања која су од суштинског значаја за избор, док је детаљно образложење о кандидатима садржано у Извештају Комисије са чијом садржином су упознати и кандидати и Изборно веће које је донело одлуку. Кандидатима је на тај начин омогућено да поднесу примедбе на Извештај Комисије, што је АА и учинио, а члановима Изборног већа да се упознају са професионалном каријером, научним и стручним радовима кандидата, чиме је избегнута арбитрарност при одлучивању.

Поводом навода из образложења побијане пресуде Управног суда да је једини пропис на који се подносилац захтева позвао у својој одлуци одредба члана 73. став 1. тачка 2. Статута Машинског факултета у Нишу, те да је и на тај начин доносилац оспорене одлуке повредио правила поступка којима је прописана обавезна садржина образложења, Врховни касациони суд је утврдио да се подносилац захтева у уводу своје одлуке позвао и на одредбе члана 84. став 1. Закона о високом образовању и члана 177. став 1. Статута Универзитета у Нишу. У образложењу одлуке позвао се на члан 73. Статута у целини. Одредбама члана 73. Статута Машинског факултета у Нишу прописани су надлежност, састав и начин одлучивања Изборног већа Факултета, састав Комисије за писање реферата о кандидатима за избор у звање наставника и сарадника, поступање по пријавама на конкурс и питање решавања сукоба интереса. С обзиром на то да су оба кандидата која су се пријавила на конкурс несумњиво испуњавала услове за избор, Врховни касациони суд налази да позивање подносиоца захтева на пропис којим су уређена правила поступка одлучивања о избору представља довољан основ за доношење одлуке о избору, те да није постојала потреба да се у образложењу одлуке која је оспорена тужбом у управном спору наводе и материјалноправни прописи јер њихова примена у овом случају није била спорна.

Имајући у виду све наведено, Врховни касациони суд сматра неоснованом оцену Управног суда из побијане пресуде да је оспорено решење донето уз битну повреду одредбе члана 141. став 4. Закона о општем управном поступку, којом је прописано да образложење мора да буде разумљиво и да садржи кратко излагање захтева странке, чињенично стање и доказе на основу којих је оно утврђено, разлоге који су били одлучујући код оцене сваког доказа, прописе и разлоге који, с обзиром на утврђено чињенично стање, упућују на одлуку из диспозитива и разлоге зашто није уважен неки захтев или предлог.

С обзиром на све изложено, Врховни касациони суд је нашао да је побијаном пресудом повређен закон на штету подносиоца захтева, па је, на основу одредбе члана

55. став 2. Закона о управним споровима, одлучио као у диспозитиву ове пресуде и предмет вратио Управном суду да донесе нову одлуку о законитости оспорене одлуке након оцене навода тужбе и одговора на тужбу.

Врховни касациони суд није одлучивао о захтеву подносиоца за накнаду трошкова. Ово стога што овом пресудом није окончан поступак по тужби, већ је захтев уважен, побијана пресуда Управног суда укинута и предмет враћен Управном суду на поновно одлучивање, па ће се о трошковима поступка поводом правног лека одлучити у коначној одлуци на основу одредбе члана 165. став 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...87/18), на чију сходну примену упућује члан 74. Закона о управним споровима.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ
дана 22.05.2020. године, Узп 13/2020

Записничар,
Драгица Вранић,с.р.

Председник већа – судија,
Катарина Манојловић Андрић,с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић